

První Keplerův zákon

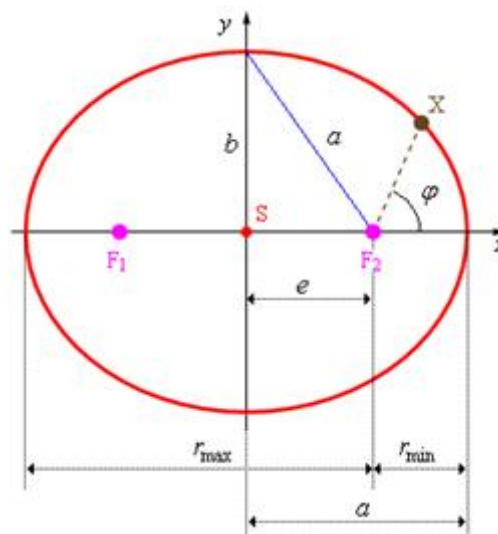
PLANETY OBÍHAJÍ KOLEM SLUNCE PO ELIPSÁCH, V JEJICHŽ SPOLEČNÉM OHNISKU JE SLUNCE.

Na základě obr. 38 a [Pythagorovy věty](#) lze pro délku hlavní [poloosy](#) a elipsy a délku vedlejší poloosy b elipsy psát

$$b^2 + e^2 = a^2, \quad (95)$$

kde e je excentricita definovaná vztahem

$$e = \varepsilon a. \quad (96)$$

Obr. 38

S využitím vztahů (95) a (96) můžeme psát

$$b = a\sqrt{1 - \varepsilon^2}. \quad (97)$$

Na základě obr. 38 lze také určit minimální vzdálenost $r_{\min}$ planety od Slunce ve tvaru, který lze též vyjádřit s využitím vztahu (96)

$$r_{\min} = a - e = a(1 - \varepsilon). \quad (98)$$

S využitím řešení (91) a geometrického rozboru situace lze psát

$$r_{\min} = \frac{p}{1 + \varepsilon}. \quad (99)$$

Srovnáním vztahů (98) a (99) dostaneme

$$a = \frac{p}{1 - \varepsilon^2} \quad (100)$$

a po dosazení ze vztahů (92) a (93) máme $a = \frac{l^2}{\frac{GMm^2}{2l^2} \cdot \frac{1}{G^2 M^2 m^3 |E|}}$. Po úpravě tedy vychází

$$a = \frac{GMm}{2|E|}, \quad (101)$$

což je délka hlavní poloosy elipsy, po níž se pohybuje planeta s [energií](#) E .

[Trajektorie](#), po kterých se pohybují planety ve [Sluneční soustavě](#), jsou uzavřené, což plyne z tvaru Newtonovského potenciálu (89). Podle tzv. Bertrandova teoremu existují pouze dva typy potenciálu, které vedou na uzavřené trajektorie: Newtonovský potenciál ve tvaru (89) a potenciál, který je úměrný r^2 .

© **Encyklopedie Fyziky** (<http://fyzika.jreichl.com>); **Jaroslav Reichl, Martin Všeticka**

Licence <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> zakazuje úpravy a komerční distribuci.